

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Педагогічний Університет ім. Комісії Національної Освіти в Кракові
Інституту нейропсихотерапії (Відень, Австрія)
Трансільванський університет Брашова (Румунія)
Центр системно-орієнтованого консультування, лікування та психотерапії ZSB (Австрія)
Центр психічного здоров'я Тоом Паргі (Таллін, Естонія)
Коледж Санта-Фе (США)
Вільний університет Брюсселю (Бельгія)
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»
Криворізький державний педагогічний університет
Регіональне представництво Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
в Полтавській області
Головне управління Національної поліції в Полтавській області
ГУ ДСНС України у Полтавській області
Управління патрульної поліції в Полтавській області
Центр психічного здоров'я КП «Обласний заклад з надання психіатричної допомоги
Полтавської обласної ради»
Благодійна організація «Світло надії»
Гендерний центр Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ПРОЯВИ РЕЗИЛІЄНТНОСТІ НА РІЗНИХ РІВНЯХ СИСТЕМИ: СІМ'Я, ОСВІТА, СУСПІЛЬСТВО ПІД ЧАС ВІЙНИ

**Збірник наукових матеріалів
II Міжнародної науково-практичної конференції**

23-24 травня 2024 року

Полтава – 2024

2. Кандзюба Я. Підтримка дитини з особливими освітніми потребами в умовах емоційного напруження : навч.-метод. посіб. Київ: КВІЦ, 2022. 179 с.
3. Марута Н. О., Маркова М. В. Інформаційно-психологічна війна як новий виклик сучасності: стан проблеми та напрямки її подолання. *Український вісник психоневрології*. 2015. Вип. 3(84). С. 21–28.
4. Помиткіна Л. Психодинамічна неконгруентність особистості: діагностика, корекція та консультування. Київ : Книжкове вид-во НАУ, 2007. 180 с.

КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД ДО ЗБЕРЕЖЕННЯ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я ОСОБИСТОСТІ

Цявко Вікторія

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Науковий керівник: кандидат психологічних наук, доцент **Шевчук В. В.**

Проблеми ментального здоров'я у сучасному світі є невід'ємною складовою соціального та медичного дискурсу. Зростаючі темпи життя, економічна нестабільність, соціальні конфлікти, технологічний прогрес, пандемія COVID-19 та воєнний стан на території нашої держави створюють складні умови для збереження психічного благополуччя. За даними Всесвітньої Організації Охорони Здоров'я, понад 450 мільйонів людей по всьому світу стикаються з різними формами психічних розладів. Україна не є винятком, де психічні розлади стають все поширенішими серед населення, особливо серед молоді та осіб, що перебувають у складних життєвих обставинах. Велика кількість людей зіштовхується з складнощами в доступі до якісної психічної допомоги через брак ресурсів, недостатню освіченість суспільства щодо психічних розладів, а також соціальні стигми, які ускладнюють процес лікування та адаптації. Відсутність своєчасного втручання може призвести до серйозних наслідків, таких як загострення симптомів, інвалідність, самогубства та інші трагічні випадки.

Мета даного дослідження полягає у ретельному аналізі та обговоренні глобального виклику, що стоїть перед сучасністю та майбутнім у сфері ментального здоров'я.

Основні цілі включають:

1. Розуміння проблеми: поглиблене вивчення причин, механізмів виникнення та поширення психічних розладів, їхніх впливів на індивіда та суспільство в цілому.

2. Оцінка сучасного стану справ: аналіз наявних даних та статистики щодо поширеності психічних розладів, ефективності заходів профілактики та лікування, доступності психологічної допомоги.

3. Виявлення ключових пріоритетів: встановлення пріоритетних напрямків діяльності для покращення ментального здоров'я, враховуючи індивідуальні, соціокультурні та економічні особливості.

4. Пошук ефективних рішень: розроблення та впровадження новаторських стратегій та програм, спрямованих на підвищення свідомості, забезпечення доступності психологічної допомоги та розвиток ресурсів для підтримки ментального здоров'я.

Результати дослідження у сфері ментального здоров'я відображають складність проблеми та потребу у комплексному підході до її вирішення.

Ментальне здоров'я стає все більшим викликом для суспільства, оскільки психічні розлади поширюються і мають серйозні наслідки для індивідів, їхніх родин та суспільства в цілому. Згідно зі статистикою, психічні розлади є одними з найпоширеніших проблем здоров'я у світі. Вони не тільки призводять до страждань індивідів, але також призводять до значних економічних втрат через втрату продуктивності, збільшення витрат на медичне обслуговування та інвалідність.

Дослідження свідчать, що серед головних факторів, що спричиняють психічні розлади, є стрес, соціальна ізоляція, економічна нестабільність, генетичні та біологічні фактори, а також доступ до якісної медичної допомоги. Важливо також враховувати культурні та соціальні контексти, які можуть впливати на сприйняття та лікування психічних розладів. Одним із ключових висновків дослідження є необхідність розвитку і реалізації комплексних програм з попередження, діагностики та лікування психічних розладів, а також забезпечення доступності та доступності психологічної допомоги для всіх шарів населення. Враховуючи результати дослідження, важливо розробляти та впроваджувати ефективні стратегії та програми для покращення ментального здоров'я, сприяти зменшенню стигми, пов'язаної з психічними розладами, та підтримувати ініціативи, спрямовані на створення здорового та підтримуючого середовища для всіх.

Наявність психічних розладів має серйозний вплив на якість життя, ефективність праці, соціальну стабільність та загальний розвиток суспільства. У зв'язку з цим, важливо розглядати ментальне здоров'я як невід'ємну складову загального здоров'я та добробуту людини. Підкреслено необхідність комплексного підходу до розв'язання проблеми, що включає в себе не лише медичні аспекти, але й соціальні, економічні та культурні фактори.

Одним із ключових аспектів наших висновків є потреба у забезпеченні доступності та доступності психологічної допомоги для всіх шарів населення. Важливо створити систему, яка б дозволяла своєчасно виявляти, діагностувати та лікувати психічні розлади, а також забезпечувати підтримку та допомогу індивідам у складних життєвих ситуаціях.

Крім того, наші висновки вказують на необхідність зменшення стигми, пов'язаної з психічними розладами, та підтримки ініціатив, спрямованих на підвищення свідомості та розуміння цих проблем в суспільстві. Загальною метою наших висновків є заклик до спільних зусиль у сферах медицини, освіти, політики та громадського сектору для забезпечення підтримки та допомоги тим, хто стикається з психічними проблемами, та покращення ментального здоров'я нашого суспільства.

Список використаних джерел:

1. Ментальне здоров'я: виклики та перспективи сьогодення (12 грудня 2023 р.) ; за заг. ред. проф. Бойчука Ю. Д. : зб. наук. праць. Х. : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2024. 119 с. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/5d3bdcc8-25da-4038-8ec2-650b98fa541f/content>
2. Наугольник Л. Б. Психологія стресу : підручник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2015. 324 с.
3. Психологія стресу та стресових розладів : навч. посіб. / Уклад. О. Ю. Овчаренко. К. : Університет «Україна», 2023. 266 с.
4. Самагіна А. Як зберегти фізичне та ментальне здоров'я дитини під час війни: досвід провідних психологів. 2023. 2 с.

ВЗАЄМОДІЯ ТА МІЖОСОБИСТІСНИЙ ВПЛИВ У ПРОЦЕСІ КОМУНІКАЦІЇ

Крючко Анна, Озірна Анна

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Науковий керівник: кандидат психологічних наук, доцент **Шевчук В. В.**

На сьогодні науковою спільнотою напрацьовано значну кількість досліджень, які пов'язані з проблематикою міжособистісної взаємодії, однак вони здебільшого висвітлюють досліджують специфіку інтимно-особистісних відносин, ніж професійних. Щодо поняття «міжособистісна взаємодія», то воно досліджувалось багатьма вченими, наприклад, найбільш відомими працями з цієї тематики є дослідження: Б. Ананьєва, Г. Андреєвої, Е. Берна, Н. Грішиної, М. Обозова, Л. Петровської та К. Платонова. Особливості впливу міжособистісної взаємодії на соціально-психологічний клімат груп, окреслювались у наукових здобутках В. Бойко, В. Куніцина, Б. Лебедєв, Б. Паригіна та А. Русалинової. На сьогодні з'являються праці, які пов'язані з вивченням соціально-психологічного клімату специфічних професійних групах (поліцейські, театральні, педагогічні). Серед дослідників у цьому напрямку можна відзначити роботи О. Волошиної, О. Мітічкіної, Ю. Скиданенко, Н. Шетелі [1, с. 40].

Вивчення міжособистісної взаємодії має теоретичне та практичне значення для оптимізації спілкування в політичній, економічній, освітній сферах діяльності тощо. Міжособистісна взаємодія являє собою процес адекватних форм установаження контакту, спілкування та взаємовідносин у певному колі суб'єктів.

Міжособистісний вплив – процес і результат зміни одним індивідом поведінки, установок, намірів, уявлень, оцінок іншого індивіда. Вплив може бути спрямованим (суб'єкт ставить перед собою завдання досягти певного результату від об'єкта впливу, що проявляється у переконанні та навіюванні) і неспрямованим (вплив не переслідує конкретної мети, ефект його виникає у результаті дії зараження та наслідування). У спілкуванні виявляються прямий